

PRÁVOMOC ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY – OBNOVA KONANIA V TRESTNOM KONANÍ

V rámci Ústavnému súdu Slovenskej republiky zverených právomocí nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 302/2019 z 2. júla 2019)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmirá Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť M. V., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody S., zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Juskom, advokátska kancelária, Račí potok 3, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť M. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2019 elektronicky a 6. júna 2019 v listinnej podobe doručená ústavná sťažnosť M. V., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podaním doručeným špecializovanému trestnému súdu 18. októbra 2018 požiadal o povolenie obnovy konania pôvodne vedeného označeným súdom pod sp. zn. BB-3 T 25/2012, v ktorom bol rozsudkom z 23. januára 2014 uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších

predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v jednočinnom súbehu s pokračovacím trestným činom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody na 11 rokov a uložený peňažný trest v sume 100 000 €.

3. Dôvodom, pre ktorý sťažovateľ o obnovu konania požiadal, bola skutočnosť, že špecializovaný trestný súd „sa pri rozhodovaní v predmetnej veci opieral o dôkazy - daňové konania, výsledkom ktorých boli protokoly Daňového úradu Kráľovský Chlmec, ktoré sú v zmysle právnych predpisov nepoužiteľné nielen v daňových, ale aj v trestných konaniach z dôvodu, že uplynula v zmysle zákona lehota dlhšia ako jeden rok od začatia daňového konania, kedy mala byť daňová kontrola ukončená“.

4. Podľa sťažovateľa je teda zrejmé, že prvostupňový súd rozhodoval aj na základe neskončených daňových konaní, resp. na základe listinného dôkazu, ktorý je ako dôkaz nepoužiteľný pre trestné konanie. Keďže sa rozhodnutie špecializovaného trestného súdu o tento dôkaz opieralo, malo to vplyv na rozhodnutie o vine sťažovateľa, ale najmä o jeho treste.

5. Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že špecializovaný trestný súd žiadosť sťažovateľa o povolenie obnovy konania uznesením sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018 podľa § 399 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol, lebo nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

6. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal sťažnosť. Nesúhlasil s ním kvôli tomu, že okrem iného poukazoval na daňové konania, ktoré neboli skončené v priebehu trestného konania vedeného proti jeho osobe, ako aj na ich výsledky, s ktorými sa konajúci súd nemohol žiadnym spôsobom oboznámiť, pretože rozhodnutia daňových orgánov boli vydané až po rozhodnutí odvolacieho súdu. Navyše, daňové konania boli ukončené po zákonnej lehote a mnohé rozhodnutia daňového orgánu boli zrušené v príslušnom súdnom konaní.

7. Aj napriek tomu, že daňové a trestné konanie sú samostatnými konaniami, sťažovateľ zastáva názor, že ich závery nemôžu byť bezdôvodne výrazne odlišné, najmä pokiaľ má mať daňové konanie vplyv na výsledok trestného konania. Podľa neho súd prvého stupňa nepostupoval správne a jeho rozhodnutie nie je v súlade s vykonanými dôkazmi.

8. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019 sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Stotožnil sa pritom s celým odôvodnením prvostupňového rozhodnutia.

9. Podľa sťažovateľa najvyšší súd, ako aj špecializovaný trestný súd vzhľadom na uvedené zjavne posudzovali odlišný prípad, pretože sťažovateľ poukazoval na skutočnosť, že práve rozhodnutia príslušného daňového úradu, ktoré mali slúžiť ako podklad pre uznanie viny v trestnom konaní, boli zrušené. Navyše rozsudok, ktorým bol uznaný vinným, bol postavený aj na základe neskončených daňových konaní. Uvedené skutočnosti musia mať vplyv na rozhodnutie pre povolenie obnovy konania.

10. Sťažovateľ trvá na tom, že uvedeným postupom bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie náležom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd - právo na spravodlivý proces uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. 3. 2019 pod spisovou značkou 3 Tost/6/2019 a uznesením Špecializovaného trestného súdu zo dňa 17. 12. 2018 pod spis. zn. PK-1 Nt/3/2018 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky povoľuje obnovu konania pod spis. zn. BB-3 T/25/2012.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcovi.“

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

17. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019, ku

ktorému malo dôjsť nevyhovením návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania napriek tomu, že podľa jeho názoru zákonné podmienky k tomu boli splnené.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

II.1 K namietanému porušeniu označených práv uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018

20. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

21. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

22. Napadnutým rozhodnutím je uznesenie špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018. Z ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný konať a rozhodnúť v zmysle ustanovení Trestného poriadku najvyšší súd a v prípade zistenia, že súd prvého stupňa neprípustne zasiahol do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, týmto poskytnúť adekvátnu ochranu. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019

23. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale v zmysle ustanovenia čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl.

127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

24. Vychádzajúc z uvedených téz, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019 z hľadiska tvrdeného zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

25. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018, uviedol:

„Pri posudzovaní, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, súd rozhodujúci o návrhu postupuje v dvoch na seba nadväzujúcich etapách: v prvom rade hodnotí návrh na obnovu konania z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní alebo v konaní o predchádzajúcich návrhoch na povolenie obnovy konania, súdu známe. Skutočnosťou súdu skôr neznámou sa pritom rozumie objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, alebo rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva konštatujúce porušenie základných ľudských práv alebo slobôd obvineného bez možnosti nápravy jeho negatívnych dôsledkov (§ 394 ods. 4 Trestného poriadku). Novým dôkazom je dôkaz, ktorý nebol zahrnutý do pôvodného konania, t. j. nebol v konaní vôbec uplatnený alebo vykonaný, prípadne ak takýto dôkaz bol síce v pôvodnom konaní vykonaný, avšak po právoplatnosti rozhodnutia nadobudol nový obsah (R 72/1980). Po zistení, že o takéto skutočnosti alebo dôkazy ide, prichádza do úvahy hodnotenie súdu v tom smere, či by tieto mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi skôr známymi viesť k inému procesnému výsledku, ako je pôvodný právoplatný rozsudok (druhá etapa). Až v prípade, že sú kumulatívne splnené obe uvedené podmienky, súd môže obnovu konania v zmysle citovaného ustanovenia povoliť, v opačnom prípade návrh na obnovu konania zamietne pre nesplnenie zákonných predpokladov. Dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku teda nemôže byť každá nová skutočnosť alebo nový dôkaz, o ktorých sa súd dozvie, ale len tie kvalifikované, teda také, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie o vine a treste, pričom toto posúdenie je výlučne úlohou rozhodujúceho súdu. Samotné tvrdenie osoby, ktorá podala návrh na povolenie obnovy konania, nie je pre takéto zásadné rozhodnutie postačujúce a súd ani nie je povinný vydať rozhodnutie v súlade s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

V posudzovanej veci prvostupňový súd správne postupoval, keď po dokazovaní na verejnom zasadnutí zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na povolenie obnovy konania.

Odsúdený... v návrhu na povolenie obnovy konania uviedol, že bol odsúdený aj na základe dôkazov z daňového konania, výsledkom ktorých boli protokoly Daňového úradu Kráľovský Chlmec napriek tomu, že tieto boli v zmysle platných právnych predpisov nepoužiteľné nielen v daňových konaniach, ale aj v trestných konaniach z dôvodu, že uplynula lehota dlhšia ako jeden rok od začatia daňového konania, v ktorej mali byť tieto konania ukončené. Následne konkrétne označil, že sa jedná predovšetkým o daňové protokoly č. p. 738/320/3843/2011/Kor zo dňa 21. februára 2011 pre DPH za I. – III. štvrtrok 2009 pre spoločnosť T. (s dĺžkou daňovej kontroly 14 mesiacov) a č. p. 129019/2016 zo dňa 8. februára 2016 za III. štvrtrok 2010 pre spoločnosť G. (s dĺžkou daňovej kontroly viac ako 4 roky). Rovnako zdôrazňoval skutočnosť, že v priebehu konania svoju vinu popieral a vyslovil názor, že objem peňažných prostriedkov riešených v daňových kontrolách, vyústením ktorých boli neplatné a nezákonné protokoly, zahŕňa celkovo 19 000 000 eur, pričom ďalšie daňové konania pravdepodobne ukončené neboli. Pokiaľ by teda súd vzal na zreteľ tento nedostatok, bolo by na mieste uvažovať minimálne o rozhodnutí s iným nižším trestom, alternatívne aj s oslobodzujúcim rozsudkom.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa súd prvého stupňa dôsledne zaoberal skutočnosťami, ktoré odsúdený a jeho obhajca uviedol... Tieto skutočnosti vyhodnotil v intenciách § 394 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k zákonnému záveru, že nejde o nové skutočnosti (boli už predmetom dokazovania) a tieto skutočnosti nemôžu samy o sebe, ani v spojení s už doteraz vykonanými dôkazmi v pôvodnom konaní, viesť k inému záveru o vine a treste, než v právoplatnom rozsudku, proti ktorému obnova konania smeruje. Vzhľadom na podrobné odôvodnenie tohto záveru najvyšší súd si tento pre jeho správnosť a zákonnosť v celom rozsahu osvojuje a naň odkazuje. Zároveň dodáva, že účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného konania čo do verifikácie a prehodnocovania už vykonaných (a obsahovo nezmenených) dôkazov či skutočností, na základe ktorých bol ustálený skutkový stav súdom v pôvodnom konaní, ani preskúvanie vecnej správnosti rozhodnutia (R 6/1997), či zákonnosť postupu súdu vo vzťahu k obhajobe (R 35/1988). Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, pre ktorý zákon taxatívne (t. j. konečným výpočtom) stanovuje dôvody charakteristické svojou rigoróznosťou kvôli ich možnému zásahu do stability a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, je odstrániť nedostatky skutkového charakteru spočívajúce najmä v neúplnosti zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené.

Záverom najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na Dohovor, ktorý v čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 nezakazuje, aby konanie v rámci ktorého sú ukladané tresty, bolo rozdelené do rôznych fáz a v ich rámci potom boli postupne alebo paralelne ukladané rôzne sankcie za protiprávne konanie majúce trestnoprávnu povahu. V aplikačnej praxi sa možno stretnúť s prípadmi, keď skutok fyzickej osoby naplní tak skutkovú podstatu trestného činu daňového, ako aj správneho deliktu podľa § 154 zák. č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok). V takomto prípade čin (skutok) fyzickej osoby môže byť sankcionovaný tak Trestným zákonom (ako trestný čin), ako aj Daňovým poriadkom (správny delikt). Vid' rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci A. a B. v. Nórsko, z 15. novembra 2016). V nadväznosti na uvedené súd prvého stupňa správne poznamenal, že daňové konanie a trestné konanie majú svoje špecifiká, pričom tieto jednotlivé konania sú samostatné, navzájom sa dopĺňajú avšak sú na sebe nezávislé.

Z konštatovaných skutočností vyplýva, že Špecializovaný trestný súd Pezinok správne postupoval, keď na verejnom zasadnutí zamietol návrh na obnovu konania.“

26. Ústavný súd sa tiež oboznámil s relevantnou časťou odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia, keďže naň najvyšší súd ako na vecne správne vo svojom rozhodnutí poukázal, v ktorom špecializovaný trestný súd uviedol:

«Zo spisu, ale tiež zo samotného rozsudku ŠTS v predmetnej trestnej veci je možné spoľahlivo zistiť, ktoré konkrétne dôkazy boli vykonané a tvorili podklad pre meritórne rozhodnutie, a to za súčasne danej možnosti dôkladného oboznámenia sa s právnymi úvahami, ktorými sa ŠTS spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. K tomuto konštatovaniu súd dospel na podklade v rozsudku ŠTS podrobne rozpisovaných a zdôvodnených skutočností, medzi inými aj skutočností vzťahujúcich sa na dôkaz označený ako daňový protokol č. p. 738/320/3843/2011/Kor zo dňa 21. 02. 2011 pre DPH za I.-III. Štvrťrok 2009 pre spoločnosť T... a tiež dôkaz označený ako daňový protokol č. p. 129019/2016 zo dňa 08. 02. 2016 za III. štvrťrok 2010 pre spoločnosť G... ako aj rozhodnutia daňových úradov ako také...

V nadväznosti na takto zistené fakty je podľa názoru súdu potrebné zdôrazniť, že z obsahu preskúmaného spisového materiálu tiež vyplynulo, že odsúdený už v odvolaní (tzn. v riadnom opravnom prostriedku), ktoré podal dňa 14. 02. 2014 a ktoré doplnil prostredníctvom svojho vtedajšieho obhajcu dňa 26. 02. 2014 proti rozsudku ŠTS sp. zn. BB-3 T/25/2012 zo dňa 23. 01. 2014, okrem iného napádal aj skutočnosť, že „súd považoval za podstatné aj zistenia daňových úradov pri miestnych zisťovaniach, odôvodnenie dodatočných platobných výmerov, odborné vyjadrenia“, ako aj to, že „závery a rozhodnutia daňových orgánov nemôžu slúžiť ako najpodstatnejší dôkaz pre rozhodnutie súdu“ a „o neprávoplatné platobné výmery nie je možné oprieť výrok o vine“, pričom namietal aj to, že skutkové zistenia súdu boli jednostranne prevzaté z jednotlivých protokolov daňových úradov a v konaní pred súdom neboli dokazované...

Ďalej súd z obsahu preskúmaného spisu zistil, že predmetnými obhajobnými argumentmi sa dôkladne zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý ako odvolací orgán precízne rozpisal dôvody, pre ktoré odvolanie odsúdeného neakceptoval uznesením sp. zn. 4 To/5/2014 zo dňa 27. 02. 2014 a v ktorom podrobne uviedol aj spôsob hodnotenia dôkazov a vysporiadanie sa s odvolacími námietkami odsúdeného, medzi iným aj tak, že „Odvolacie námietky k dĺžke, rozsahu a výsledkom daňových kontrol nie sú dôvodné, pretože neboli podkladom pre ustálenie skutkového stavu...“

Okrem už uvedeného, súd tiež z pripojeného súdneho spisu zistil, že ŠTS v inom zložení senátu vo veci vedenej pod sp. zn. PK-2 Nt/1/2018 návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania neakceptoval, pretože považoval jeho dôvody za nespôsobilé a nekorešpondujúce zákonným požiadavkám, pričom návrh odsúdeného zamietol uznesením zo dňa 23. 05. 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 07. 2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost/22/2018.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti súd už len poznamenáva, že k samotnému dokazovaniu daňových trestných činov je potrebné uviesť, že daňové konanie a trestné konanie majú svoje špecifiká (obrátené dôkazné bremeno v daňovom konaní na jednej strane, povinnosť orgánov činných v trestnom konaní dokazovať vinu v trestnom konaní na strane druhej), pričom tieto jednotlivé konania sú samostatné, navzájom sa dopĺňajú (najmä preberanie výsledkov daňových kontrol do trestného konania), avšak sú na sebe nezávislé (teda v trestnom konaní môže byť napríklad ustálený rozsah skrátenej dane v inej výške ako v daňovom konaní a podobne).

Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v prejednávanej veci sa v žiadnom prípade nejedná o predloženie nových skutočností, či nových dôkazov alebo o okolnosti súdu neznáme v pôvodnom trestnom konaní a že odsúdeným uvádzané skutočnosti celkom rozhodne a nepochybne nemajú ich atribúty, pretože nielen pri rozhodovacej činnosti súdu prvého stupňa, ale aj v rámci rozhodovacej činnosti súdu druhého stupňa (odvolacieho súdu) boli už vzaté do úvahy a následne boli aj náležitým spôsobom odôvodnené. Oba súde (ŠTS ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky) sa jednoznačne a preukázateľne už zaoberali dôkazmi majúcimi pôvod v daňových konaniach a listinami z nich pochádzajúcich a v prípadoch prvostupňového ako aj odvolacieho konania výslovne vo svojich rozhodnutiach uviedli a vysvetlili spôsob, akým predmetné dôkazy a skutočnosti z nich vyplývajúce hodnotili.

Súd preto považuje za potrebné konštatovať, že z písomného vyjadrenia odsúdeného a ani z pripojeného spisu nezistil žiadne nové skutočnosti, či dôkazy, ktoré by v spojení so skutočnosťami a dôkazmi súdu skôr známymi odôvodňovali povolenie obnovy konania vedeného na ŠTS pod sp. zn. BB-3 T/25/2012.

Argumentácia odsúdeného je v posudzovanom prípade veľmi subjektívna, jednostranne zameraná, nezohľadňujúca skutočnosti, o ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté, a teda je najmä účelová, nakoľko odsúdený podľa názoru súdu žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal, že by vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe alebo ktorými by sa už oba súde skôr nezaoberali. Navyše, neboli produkované ani žiadne iné, súdu doposiaľ neznáme dôkazy, ktoré by potvrdili dôvodnosť nárokov prednesených odsúdeným.

Navyše, súd sa v tomto konaní koncentroval len na zistenie nových dôkazov a skutočností, ktoré neboli známe v pôvodnom konaní, a preto nebol oprávnený posudzovať správnosť záverov, či už prvostupňového alebo aj odvolacieho súdu.

Na základe v texte vyššie uvedených a podrobne rozpisovaných dôvodov dospel súd k záveru, že v konaní vedenom na ŠTS pod sp. zn. BB-3 T/25/2012 nevyšli dodatočne najavo žiadne nové skutočnosti a dôkazy, ktoré by boli súdu skôr neznáme a ktoré by v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine, pričom vzhľadom na to by ani pôvodne uložený trest nebol v zrejmom nepomere k závažnosti činu, a preto návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku zamietol.»

27. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sa všetkými, pre rozhodnutie o návrhu na povolenie obnovy trestného konania relevantnými, skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberal a dal na ne jasné a presvedčivé odpovede. Jednoznačne a zreteľne uviedol okolnosti, ktoré ho viedli k zamietnutiu riadneho opravného prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Nt 3/2018 zo 17. decembra 2018.

28. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci skúmal splnenie podmienok na povolenie obnovy konania a zameril sa pritom na sťažovateľom označené okolnosti, posudzujúc ich spôsobilosť byť novými dôkazmi, ktoré neboli súdom rozhodujúcim v pôvodnom konaní známe.

29. Výkladom ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku najvyšší súd (rovnako ako prvostupňový súd) sťažovateľovi jasne vysvetlil podmienky povolenia obnovy konania, teda pojem nového dôkazu a s ním súvisiaci rozsah dôkazného procesu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania. Následne, popisujúc priebeh konania v znení korešpondujúcom s obsahom odôvodnenia prvostupňového súdu, skonštatoval, že záver vyjadrený v podrobnom

odôvodnení rozhodnutia špecializovaného trestného súdu bol zákonný. Najvyšší súd tak kvalifikoval rozhodnutie špecializovaného trestného súdu ako vecne správne a zákonné.

30. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu v spojení s rozhodnutím špecializovaného trestného súdu obsahuje dostatočne podrobnú a zároveň logickú právnu úvahu vychádzajúcu z hmatateľných faktov, v rámci ktorej boli priebeh (dĺžka a rozsah) a výsledky sťažovateľom konkrétne označených daňových konaní vyhodnotené ako také, ktorými sa všeobecné súdy už v pôvodnom konaní na oboch stupňoch zaoberali, čiže neboli to dôkazy súdu skôr neznáme, a ktoré ani neboli podkladom pre ustálenie skutkového stavu v predmetnej trestnej veci. Je potrebné pripomenúť, že v danom konaní nebolo povinnosťou konajúcich súdov a priori prijať sťažovateľom ponúknuté dôkazy a osvojiť si ich vyhodnotenie z pohľadu sťažovateľa, povinnosť konajúcich súdov sa obmedzovala na posúdenie závažnosti, resp. kvality týchto dôkazov, a na následnú formuláciu odpovede, prečo tieto dôkazy súdy nepovažovali za také, ktoré by splňali parametre tzv. nových skutočností alebo dôkazov.

31. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, s ktorým sa sťažnostný súd ako s vecne správnym a zákonným stotožnil, obsahuje vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa podmienok povolenia obnovy konania, s ktorou korešponduje logické a náležité odôvodnenie rozhodnutia prezentované v rámci právnych úvah konajúcich súdov, ktoré ústavný súd kvalifikuje ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia, čo svedčí o jeho ústavnej konformite.

32. Ústavný súd pre úplnosť poznamenáva, že v rámci jemu zverených právomocí nebolo jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležité prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy. V danom prípade to tak bolo.

33. Uznesenie najvyššieho súdu teda zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a ústavný súd preto konštatuje kvalitu jeho rozhodnutia ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy.

34. Podľa judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

35. Vychádzajúc zo svojich záverov, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti námietky porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 6/2019 zo 6. marca 2019

36. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že kritériom aplikovateľnosti tohto ustanovenia dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Použitie uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych

právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia (pozri záver prvej vety tohto ustanovenia). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán konania, resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

37. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02 A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj Svák, J. Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003. s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60; taktiež Repík, B. Ľudské práva v súdnom konaní. MANZ Bratislava, 1999, s. 62 – 63: „Pôsobnosť (aplikovateľnosť) článku 6 zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda na konanie o obnove... a článok 6 ani nezaručuje právo na revíziu procesu.“, alebo aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci sťažnosti č. 41372/98, Václavík proti Slovensku z 30. 9. 2003].

38. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu (m. m. I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011) preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd napadnutý postup najvyššieho súdu a jeho rozhodnutie mohol kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, v prípade rozhodovania všeobecných súdov o povolení obnovy konania podľa § 398 a nasl. Trestného poriadku vrátane zohľadnenia zákonných podmienok tento postup umožňujúcich podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

39. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru je možné domáhať sa až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.

40. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná ratione materiae s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

41. V závere ústavný súd poznamenáva, že nepovažoval za nevyhnutné pristúpiť k odstraňovaniu nedostatku zákonom predpísanej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii jej podpisu sťažovateľom (ako navrhovateľom) alebo jeho právnym zástupcom (§ 43 ods. 2 zákona o ústavnom súde), a to s prihliadnutím na výsledok konania o ústavnej sťažnosti, ktorý by nebol iný ani po prípadnom odstránení tohto nedostatku, keďže tento nebol dôvodom jej odmietnutia.

42. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v jej petite.